Zaterdag, 28 Februari 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3540

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Helfrich slaat Japanse invasie-vloot af.

Britse parachutisten komen op Frankrijk neer.
Duitse divisies vliegen aan stukken.
Vichy belooft zoet te blijven.

GEALLIEERDE STRIJDKRACHTEN SLAAN JAPANSE INVASIE-VLOOT AF.

Hun derde verpletterende vlootoverwinning behalende op de Japanners, sloegen Geallieerde vlooteskaders — naar officieel vermeld werd — een machtige Japanse Armada van „tientallen schepen", gesteund door oorlogsschepen, af in een grote poging om Java te invaderen en te veroveren.

De eerste onofficiële reactie te Bandoeng was, dat het communiqué „het meest opfleurende" is sedert de slag om Java en daarmede om geheel Nederlands Oost Indië opdoemde. Tweemaal tevoren voegden de Noordamerikaanse en Nederlandse vloten zich samen en brachten weergalmende nederlagen toe aan de Japanse zeemacht: in de Straat van Makassar, in de Straat van Lombok en bij Bali. Een Aneta-bericht uit Batavia zeide, dat de grote zeeslag nog voortduurt en er geen berichten zijn van feitelijke Japanse landingspogingen. Gemeld wordt dat het convooi Java's Noordoostelijke kust naderde. (Door Witt Hancock, Bandoeng, (AP) 28.2).

BRITSE AANVAL OP NAZIE-POST.

Vastbesloten parachute-troepen en infanteristen leidden een succesrijke Britse aanval op een radio-locariseringspost van de nazies in Noord Frankrijk in een uitval, die waarschijnlijk de opening is van een serie raids van de Noordpoolcirkel tot de Golf van Biscaye. Gesteund door de kanonnen van de Koninklijke Marine en bommenwerpers van de Koninklijke Luchtmacht, die de parachutisten omlaag wierpen, viel het leger „met succes" een post aan, gelijk door het communiqué gezegd werd. De aanval op de post, die waarschijnlijk Britse bommenwerpers localiseert, welke het Kanaal oversteken, was de eerste grote aanval op Noord-Europa en het eerste gemelde gebruik van parachutisten sedert de uitval op Italië op 14 Februari 1941.

De aanval werd mogelijk op grote schaal ondernomen aangezien de troepen, die daaraan deel namen, speciaal beschreven werden als „infanterie" en geen commando's. Het is de eerste maal, dat de geregelde Britse infanterie zich in Frankrijk bevond sedert de laatste expeditie-macht van de Britten Brest verliet op 18 Januari 1940. Het gebruik van een door de lucht vervoerde divisie zou kunnen inhouden, dat de Britten deze afdeling, welke in het geheim getraind is sedert de val van Frankrijk, in een serie uitgebreide uitvallen zouden kunnen gebruiken op de bezette landen. (Door Drew Middleton, Londen, (AP) 28.2).

RUSSISCHE OVERWINNINGEN AAN HET KALININFRONT.

Aan het Kalininfront heeft een Sovjet-afdeling een Duits detachement omsingeld, waarbij het 397e Duitse regiment infanterie, een bataljon sappeurs en een afdeling anti-tankartillerie van de 123e divisie, die kort geleden versterkt en gereorganiseerd werd, verslagen werden. De berichten zeiden, dat de Duitsers 400 doden op het slagveld lieten. Bij een krachtige slag in een andere sector van dit front meldden de Russen 500 Duitsers gedood te hebben (Moskou, (AP) 27.2).

DIVISIE OP DIVISIE.

Berichten van het front bij Staraya Russa delen mede, dat de Russen de weerstand van het omsingelde Duitse 16e leger breken en divisie op divisie van de omsingelde strijdmacht van tenminste 96.000 man verpletteren. Behalve de 290e, de 13e en de élite garde divisies, welke eerder waren ingesloten, zeiden de berichten, dat de Russische uitpersings-manoeuvre de 5e divisie in gevaar bracht.

Het verslaan van de oorspronkelijke 3 divisies was slechts een deel van de operaties. Het Rode leger is er zeker van, dat de troepen van andere divisies eenzelfde of een grotere nederlaag zullen lijden als de voorraadlinies verder worden doorgesneden. Het 16e leger lijdt grote verliezen. De berichten zeiden, dat de Duitsers pogen een deel van de troepen te redden door tegenaanvallen te doen op sommige punten. De nazies weigeren nog steeds zich over te geven. Sovjet-berichten zeiden, dat de grootste Duitse verliezen geleden worden in de gefortificeerde nederzettingen, waarvan er een „volledig vernietigd" werd. Toen de Duitsers weigerden zich over te geven, werden zij door de soldaten van het Rode leger gedood volgens opdracht van Stalin (Moskou, (AP) 27.2).

RUSSISCHE OVERWINNINGEN AAN HET ZUIDELIJK FRONT.

„Exchange Telegraph" meldde uit Moskou, dat de Russen, die oprukken aan het Zuidelijk front, 2 regimenten van de 76ste Duitse divisie en een regiment van de 9de divisie verpletterden en 2 spoorwegstations veroverden en voorts 7 plaatsen bevrijdden. Aan het Moskoufront waren de Duitsers gedwongen reserves te gebruiken, die bedoeld waren voor de lente-campagne (Londen, (AP) 27.2).

RODE LEGER IN DE KURSK-PROVINCIE.

Een militaire bericht onthulde voor de eerste maal, dat het Rode Leger thans opereert in de Kursk-provincie. Er werden geen namen van steden genoemd, doch het bericht zeide, dat gezondheids- en sanitaire maatregelen worden getroffen in bevrijde plaatsen in de provincie, waar de toestanden door de Duitse bezetting verergerd zijn (Moskou, (AP) 27.2).

RUSSEN HEROVEREN 40 PLAATSEN.

De radio van Moskou, welke berichten van het Zuidelijk front omriep, deelde mede, dat een Sovjet-regiment in 10 dagen tijds 40 bewoonde dorpen heeft bevrijd en 118 kilometer voortgang heeft gemaakt, waarbij meer dan 4000 vijandelijke officieren en manschappen werden vernietigd (Londen, (AP) 27.2).

DE CONVOOIDIENSTEN OP HET WESTELIJK HALFROND.

President Roosevelt zeide bij een persconferentie, dat de Latijns Amerikaanse landen hulp verlenen bij de plannen voor de convooidienst tussen de havens van het Westelijk halfrond. De President zeide niet te kunnen zeggen wat gedaan wordt in verband met deze convooien, omdat hierdoor militaire geheimen voor den vijand zouden worden onthuld. Hij zeide echter, dat pogingen worden gedaan om zoveel mogelijk schepen in alle Oceanen te beschermen met — wat hij noemde — een onvoldoende hoeveelheid boter voor een hoop brood (Washington, (AP) 27.2).

DE HONGERDOOD WAART OVER EUROPA ROND.

Het Inter-Geallieerde Informatie-Comité, dat elke Geallieerde Regering in Londen vertegenwoordigt, verklaarde, dat de hongerdood de volken bedreigt van de bezette landen van Europa, die systematisch door de nazies worden uitgeplunderd om te voorzien in voedsel voor het Duitse volk en hun legers. Het Informatie-Comité zeide, dat honderdduizenden overwonnen mensen ongekende ontberingen lijden.

Het Comité zeide, dat het Duitse plunderingsprogram alleen reeds aan een half millioen Hellenen de hongerdood zou brengen vóór het einde van de winter. Verder werd verklaard, dat in Hellas „een gehele generatie reeds gedoemd schijnt te zijn". In Frankrijk, „van waaruit elke dag treinen vol voedsel naar Duitsland gaan is een geheel ras in gevaar."

In theorie zijn er officiële rantsoenen beschikbaar voor alle bezette landen. Het ergste is de toestand in Hellas en het minst erg in Tsjechoslowakije, waar Duitslands belangrijke oorlogsindustrieën zich bevinden (Londen, (AP) 27.2).

900 PER DAG.

De verbannen Helleense Regering deelde mede, dat het dodencijfer van personen over het gehele door de As bezette Helleense gebied, die de hongerdood sterven, thans gemiddeld 900 per dag bedraagt (Londen, (AP) 27.2).

BRITSE TORPEDOJAGER VERLOREN.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat de vroegere Noordamerikaanse torpedojager „Belmont" gezonken is (Londen, (AP) 27.2).

EVACUATIE FINSE KINDEREN UIT DE KUSTSTEDEN.

De radio van Rome deelde mede, dat Finse kinderen uit de kuststeden worden verwijderd. In verband hiermede deelden Britse bronnen mede, dat de kinderen worden verwijderd met het oog op de mogelijkheid van vlootbombardementen als het ijs in de Golf van Finland begint te smelten. Het ijs begint te verdwijnen tegen eind Maart. De bronnen zeiden ook, dat de Finnen in de komende lente Russische luchtaanvallen vrezen (Londen, (AP) 27.2).

WASHINGTON ONTKENT.

Autoriteiten van het Noordamerikaanse State Department ontkenden categorisch de berichten, die door de onder Duits toezicht staande radio van Parijs werden omgeroepen, dat Ambassadeur Leahy uit Vichy zal worden teruggeroepen. Men zeide, dat er geen waarheid berust in de berichten van de radio, volgens welke Leahy geëist heeft, dat de Fransen omtrent alle bewegingen van de Franse vloot tevoren kennis geven aan de Verenigde Staten, dat de Fransen deze eis zouden hebben verworpen en dat de Verenigde Staten Leahy daarom terugroepen.

Bij een persconferentie werd dit bericht aan President Roosevelt medegedeeld. Toen men hem zeide, dat de bron van dit nieuws een onder Duits toezicht staande radio was, antwoordde hij: „Daar is het antwoord" (Washington, (AP) 27.2).

WAT VICHY ZEGT.

Een Franse autoriteit verklaarde, dat zij „niet zou toestaan, dat er enige quaestie is omtrent een afbreken der diplomatieke betrekkingen tussen de Regering van Vichy en de Regering der Verenigde Staten. Tegelijkertijd ontkende een officiële verklaring de berichten, welke werden toegeschreven aan Vrije Franse kringen te Londen, dat een Japanse commissie van 12 leden op het Franse eiland Madagascar, in het Westelijk deel van de Indische Oceaan, is aangekomen (Vichy, (AP) 27.2).

CONFERENTIE TUSSEN LEAHY EN DARLAN.

Leahy confereerde wederom met Jean François Darlan na een serie besprekingen tussen den Ambassadeur met Pétain en Darlan te Vichy en Henry Haye en Sumner Welles te Washington. Gezaghebbende kringen zeiden, dat Frankrijk aan de Verenigde Staten de inlichtingen verstrekt heeft die door de Verenigde Staten gevraagd werden over zekere aspecten van de Franse politiek in het biezonder de Imperiale politiek. Hieraan werd toegevoegd, dat gehoopt wordt, dat de uitleg welke Vichy gegeven heeft, de voortzetting van de gemeenschappelijke verstandhouding zal mogelijk maken, welke nog steeds de Frans-Amerikaanse relaties karakteriseert.

Verklaard werd, dat „de positie, die door Frankrijk werd ingenomen ten tijde van de wapenstilstand en welke werd uitgelegd te Washington, sedertdien niet veranderd is voor zover het betreft de onafhankelijkheid van de Franse overzeese bezittingen en het verlangen om deze te verdedigen, indien zij bedreigd zouden worden (Vichy, (AP) 27.2).

DE BETREKKINGEN TUSSEN DE V.S. EN VICHY.

Sumner Welles deelde mede, dat President Roosevelt Vichy gewaarschuwd heeft, dat, indien de Fransen oorlogsmaterialen en voorraden verschepen naar de as-mogendheden, men zich plaatst in de categorie van Regeringen, die steun bieden aan de verklaarde vijanden van de Verenigde Staten. Welles zeide, dat de waarschuwing op 10 Februari werd gegeven en dat sedertdien de Pétain-regering hernieuwde verzekeringen heeft gegeven, dat men zich zal onthouden van elke actie, waardoor men zijn positie van neutraliteit in opspraak zal brengen; dat men daarom geen militaire hulp zal verstrekken aan een der belligerenten en in het biezonder geen hulp, waarin Franse oorlogsschepen betrokken zijn. Welles deelde mede, dat de Verenigde Staten nog wachten op opheldering van enkele quaesties, alvorens de status der betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Vichy vast te stellen (Washington, (AP) 27.2).

HET SPAANSE VOLK WIL GEEN OORLOG.

Alexander Weddell, de ambassadeur der Verenigde Staten in Spanje, vertoeft op het ogenblik in Washington om verslag uit te brengen aan President Roosevelt over de toestand in Spanje en over de verhouding van de regering der Verenigde Staten met de Franco-regering. Hij gaf als zijn mening te kennen, dat het Spaanse volk vermoeid en ziek is van de oorlog. Het volk wil geen oorlog. De Spaanse mannen en vrouwen hebben te veel meegemaakt en willen niet opnieuw een oorlog beginnen, waarvan de uitslag risquant en de gevolgen vreselijk zijn (Washington, (AP) 27.2).

Het nieuws van vandaag.

De dagen van De Ruyter zijn er weer. Maar nu heten zij de dagen van Helfrich. De Geallieerde vlootcommandant toonde wat hij waard was en behaalde zijn zoveelste overwinning op de Japanners met het afslaan van een Japanse invasievloot in de Java-Zee. Volgens de tot nu toe bekende berichten gingen „tientallen schepen" op de vlucht. Het schijnt echter, dat de Japanners hun strijdkrachten weer vergaren en nogmaals een poging zullen ondernemen. Doch Helfrich staat klaar met zijn vloot van Nederlandse en Amerikaanse strijdkrachten (blz. 1).

Voor het eerst in de oorlog gebruikten de Engelsen parachutisten op grote schaal en wel boven Frankrijk. Onder dekking van de kanonnen der Koninklijke Britse vloot en onder de vleugels van de Raf werd een Duitse post ergens aan de Franse kust aangevallen. Biezonderheden over de actie zijn nog niet bekend. Maar wel werd gezegd, dat zij „succes" had (blz. 1).

In Rusland gaat de ene Duitse divisie er na de andere aan. De omsingeling bij Staraya Russa wordt door de Russen steeds nauwer toegehaald en alle transportvliegtuigen, die manschappen of voorraden willen brengen ter versterking van het gevangen Duitse leger, worden neergeschoten of afgeslagen (blz. 1). Het is vandaag een mooie dag......

Het Noordamerikaanse Departement van Oorlog wilde niet achterblijven bij de Marine en gaf ook een lijstje uit over de verliezen, die aan de Japs werden toegebracht (blz. 3).

De Noordamerikaanse ambassadeur in Vichy doet alle moeite om de houding van Vichy te kennen en te verzekeren, dat geen Franse bezittingen of Franse oorlogsschepen aan de nazies worden afgestaan. Vichy beloofde zoet te zullen blijven en de overzeese bezittingen te zullen verdedigen tegen elke bedreiging. Maar wat het woord van Vichy waard is? De deuren van Indo-China werden immers wijd open gedaan voor de Japs (blz. 1).

Kiel en Wilhelmshaven moesten er in de afgelopen nacht weer aan geloven. De Duitse slagschepen „Scharnhorst" en „Gneisenau" schijnen ook hier geen rust te zullen krijgen (blz. 3).

Wereldoorlog II heeft stroeve geldstelsel vernietigd; wat willen wij ervoor in de plaats hebben?

„Alles streeft hier naar verand'ring".

Veertien dagen geleden werd in een hoofdartikel de corporatieve staatsidee besproken, welke de vervolmaking is van het democratische van een staat. Men vroeg ons over deze corporatieve staatsidee nog een en ander te willen schrijven. Vast staat wel, dat de „democratie" in vele opzichten voor het uitbreken van Wereldoorlog II een leuze was geworden. In vele gevallen was de regering in handen van een kliek gekomen, die in verschillende landen de allures van de geestesgesteldheid van rijkeluis-zoons had gekregen. Ter sprake kwamen Dolfuss en Salazar, die — ofschoon hun systemen op vele punten nog verbetering behoefden — toch met nieuwe ideeën trachtten verbetering te brengen in verschillende wantoestanden, die bestonden. Tot op zekere hoogte wilde Pétain hun ideeën verwerkelijken in zijn gerestaureerde Frankrijk, hetgeen tot nu toe niet mocht gelukken, als gevolg van de Duitse overheersing, die een gezond staatsstelsel niet kan dulden.

Tot op zekere hoogte herinneren deze nieuwe opkomende systemen aan oudere historische systemen. Er is nu eenmaal niets nieuws onder de zon. De Russische wijsgeer Nikolai Berdjajev, die als anti-communist uit Rusland verbannen werd en (althans tot voor de oorlog) in Parijs woont, schreef een boek, dat men misschien heel ongelukkig vertaalde als „De nieuwe Middeleeuwen". Toch zit er veel waars in de titel.

De opkomende systemen wijzen naar systemen uit die tijd. Het corporatisme heeft dus niets te maken met de misdadigheid van het afglijdend deel van Europa, maar moet meer beschouwd worden als de phoenix van een nieuwe staatsorde, die uit de as herrijst.

In verschillende perioden der geschiedenis komt steeds weer naar voren een streven naar verschuiving der grenzen en **veranderingen in het staatsverband of de hercoördinatie der volken: de beweging „Italia irridenta"** de **pan-germaanse** en **pan-slavische** beweging zijn er voorbeelden van. Op dit ogenblik is deze quaestie weer urgent geworden. Behalve politieke motieven zijn factoren van technische aard er niet vreemd aan. Men heeft de mogelijkheid grotere groepen in een centrale leiding te brengen aangevoeld en wederom misbruikt. Het kunstmatig Duits systeem geeft te zien, hoever dit gaan kan. In zeker opzicht heeft dit streven door verkorting der afstanden en het wegvallen der zg. natuurlijke grenzen voedsel gekregen.

Het gelijktijdig opkomen van verlangen naar deze hercoördinatie, naast vernieuwing der militair-technische mogelijkheden, heeft de beker doen overschuimen.

Een der grote moeilijkheden, die de democratie te overwinnen heeft, is het kapitalisme. De Westeuropese democratieën (o.a. Nederland) hebben gepoogd de moeilijkheden geleidelijk te overwinnen en het systeem van geleidelijke verschuiving naar een betere oplossing is typisch voor ons land. Doch ook daar bleef het wantrouwen in de stroeve functionnering merkbaar. Het streven „De Nieuwe Gemeenschap" waarvoor de R.K. Werkliedenverenigingen een ton schonken, bewijst zonneklaar, dat het **te langzaam** ging. Dit streven werd gestimuleerd door de druk van het nabije Duitsland met zijn anders georiënteerd arbeids- en betaalsysteem. Psychologisch was het beter gezien ineens een nieuwe naam te kiezen, en ware „De Nieuwe Gemeenschap" een slagwoord geworden voor geheel Nederland, dan waren wij misschien beter opgeschoten.

De actie van professor Veraart met zijn „Economische Bedrijfsorganisatie" is allang een weergave van corporatieve elementen. Er zat aan al deze quaesties evenwel een „maar". De voormannen van de oude vakbewegingen zagen in de vernieuwing der beginselen tevens een aantasting van de rechtsposities der oude organisaties en waren doodsbang daarmede het gewonnen terrein wederom te verliezen. In 1937 kwamen de quaesties op de Franse sociale week wederom ter sprake en er werd afwijzend beschikt ten aanzien der corporatieve beweging.

Het wantrouwen tegenover „de kapitalisten" (hier in de zin van geldschieters achter de schermen) bleef te groot; de scheidingslijn bleef. **Ware de Duitse invasie niet gekomen, dan zou men er gekomen zijn op de lange duur en met veel strijd.** Nu is de schok plotseling gekomen en zonder geleidelijk overschakelen.

Zal er winst volgen uit deze benauwing? **Waarschijnlijk wel.**

Is staatstoezicht op bedrijven wel in elk opzicht verkeerd?

Een van de grote beletselen voor de vernieuwing was de onderlinge verdeeldheid der werknemers in alle rangen; die is weggenomen. De werkgevers en de werknemers hebben één gemeenschappelijk front moeten vormen tegen den gemeenschappelijken vijand: het nazisme. Men gaat nu gewend raken aan andere normen. Men gaat nu de nieuwe norm zien in eigen milieu.

Toen De la Tour du Pin na zijn Duitse gevangenschapsperiode in 1870 in Frankrijk terugkeerde en trachtte de arbeidsverhoudingen van Duitsland over te planten in zijn eigen land, vlotte dit niet, juist omdat ze van Duitsland kwamen.

Nu zijn de nieuwe arbeidsverhoudingen er. Het geld, als uitsluitend ruilmiddel, is nu meer op de **achter**grond gedrongen. De werkgever ziet zich onder een zwaarder **staatstoezicht** geplaatst.

Het is waar, dat dit alles van een gehaten vijand komt, **maar toch zal later het stroeve geldstelsel niet gemakkelijk weer ingevoerd kunnen worden, omdat men de voordelen van het arbeidsruilsysteem, van een toezichthoudende werkverdeling, van het ontbreken van stakingen en uitsluitings-**

practijken onder de ogen heeft gehad.

Dit alles gevoegd bij een beter onderling waarderen, bij het beu zijn van allerlei strijdstelsels, en van het klassenstrijdsbegrip, zal geen toestanden als voor de oorlog meer dulden. Het corporatisme is het systeem, waarin dit gehele milieu past. Het behoeft niet veel meer betoog, dat dit systeem na de oorlog de grootste kans heeft, vooral als er een pasklaar systeem is, dat niet aan den gehaten vijand ontleend is. In dit opzicht zal Salazars systeem, dat zoals in het hoofdartikel van 14 Februari jl. gezegd werd een stempel gezet heeft op Portugal, wellicht een providentiële rol te spelen hebben, en b.v. niet Spanje of Frankrijk, omdat deze beiden rieken naar Duitse invloeden en Portugal niet, of althans minder.

Eén vijand blijft nog te zeer buiten het gezichtsveld: dat is het Amerikaanse kapitalisme. Maar ook in dit opzicht werkt Portugal als een lichtend voorbeeld. Toen het geplaatst werd voor een grote lening van de Internationale Bank onder toezicht daarvan en zich zelf helpen, koos het „zich zelf" te zijn.

Salazar was de financier, die het systeem vond (zij het een aanvankelijk hard systeem) om dit tot stand te brengen. Wil men na de oorlog dit harde voorbeeld volgen, dan kan dit ook in andere landen.

God geve ons de mannen, die aan het kapitalistisch gestook weerstand weten te bieden.

Eén nadeel hebben die landen nog boven Portugal. Toen dit zijn nieuwe weg ging, waren de andere staten in het nadeel van het eigen systeem, dat niet ingesteld was op de nieuwe standaard. De landen, die nu komen, vinden het terrein meer afgegraasd.

„Selfsupporting" is een mooie leuze, maar zij eist een geestkrachtig volk, dat in alle lagen zichzelf en elkaar waardeert en vertrouwt.

Als er iets is, dat aan Salazar verweten wordt, dan is het, dat hij dictator is. Salazar zelf kent dit euvel. Hij zucht er over, maar vindt vooralsnog geen uitweg. De oorzaak van deze toestand zit voor een groot deel in de zwakheid, die op het ogenblik in de democratieën schuilt. Om het kort te zeggen, in veel gevallen is de kracht der democratieën gelegen in de formule: De grootste gemene deler der publieke opinie. Dat is in veel gevallen een zwakheid en een traagheid. Bij de critiek, die op de huidige bestuursapparaten wordt uitgeoefend, komt dit herhaaldelijk naar voren. André Maurois wijst er op, als hij zegt: Hitler wil de 15e Juni in Parijs zijn; hij is er. Hitler wil zoveel tanks op die datum, hij heeft ze. Bij ons komt langs vele kanalen het antwoord, dat men hoopt op die datum zoveel tanks te hebben.

Men kan zo door gaan. En dit raakt alleen nog maar de technische kant van het probleem. Veel mensen zijn hierdoor van de wijs gebracht. Ze hebben het Duitse systeem niet bewonderd — dat is te veel gezegd — maar de effectieve kant er van gezien en zich afgevraagd: „Waarom wij niet? Wij zijn toch ook in nood. Ons land loopt toch gevaar. Maak toch voort, vóór het te laat is."

Vele half- of heel-bewonderende uitlatingen over het systeem Hitler vóór de oorlog gehoord zijn voor een deel — en zelfs een groot deel — daaraan toe te schrijven.

Maar er is nog een veel ernstiger en dieper angst-idee naar voren te brengen: Is die grootste gemene deler der publieke opinie niet zo laag gedaald, dat het gezonde nationale leven er door is aangetast? Zijn we zachtjesaan door indommeling niet te ver gezonken? Kunnen we nog gezag verdragen?

Aan de beantwoording van deze laatste vraag willen wij volgende week nu een afzonderlijk artikel wijden.

Curaçao.

OVERDRACHT MILITAIR COMMANDO.

Hedenmorgen had op het plein van het Waterfort de overdracht van het Algemeen Militair Commando plaats. Langs drie zijden van het plein stonden de verschillende onderdelen van de alhier gelegerde nationale strijdkrachten. In het midden stonden de officieren, allen in het wit, keurig op de rij.

Vergezeld van Kapitein Langeveld marcheren de Kapiteins ter Zee Willem van den Donker en Carel Johan, Baron van Asbeck even over negenen het terrein op. Allen staan stram. Bevelen klinken. Geweren bewegen De aftredende en de aankomende Algemeen Militair Commandant lopen langs de gelederen ter inspectie. Eerst voor langs. Dan aan de achterzijde. Als pilaren staan de officieren, wanneer de hoge autoriteiten tot hen naderen.

Kapitein Langeveld beveelt met de helmen in de hand een hoera uit te brengen, wanneer de A.M.C. gesproken zal hebben.

Kolonel van den Donker spreekt, en roept de 21 maanden, gedurende welke hij hier het commando voerde in de geest terug. Toen ik hier kwam, aldus de Kapitein ter Zee, was de defensie van Curaçao nog in een beginstadium, thans is dat anders. De A.M.C. zegt met gemengde gevoelens te vertrekken, de samenwerking te roemen. Het is hem onmogelijk de verschillende corpsen toe te spreken, slechts een uitzondering wordt gemaakt voor de schutterij. Men heeft wel eens gezegd, dat er van Curaçaoënaars geen soldaten kunnen worden gemaakt. Maar dat wel degelijk. Thans ga ik naar het Verre Oosten, ik hoop daar nog veel aan u te denken. Gedenkt mijn lessen. Twee dingen passen den militair: op tijd zijn, en mondje dicht houden. Verder nimmer tegenspreken, maar direct gehoorzamen.

De A.M.C. richt zich vervolgens tot zijn opvolger, Kapitein ter Zee Carel Johan, Baron van Asbeck, en draagt hem het commando over.

De nieuwe A.M.C. neemt terstond het woord, hoopt op een vruchtbare samenwerking. Hij prijst zich gelukkig hier het commando te mogen aanvaarden. Tenslotte wenst Baron van Asbeck den vertrekkenden Kolonel van den Donker een goede reis en roemrijke loopbaan in het Verre Oosten toe.

* * *

Kapitein ter Zee Carel Johan, Baron van Asbeck, die verleden week Zaterdag hier arriveerde, is thans na den Opperbevelhebber (de Gouverneur) de hoogste militaire autoriteit in dit Gebiedsdeel. De nieuwe A.M.C. is juist deze maand, 5 Februari 51 jaar oud geworden en is dus enkele jaren ouder dan Kolonel van den Donker.

GELUKWENS VOOR SURINAME.

Ter gelegenheid van het 275 jaar Nederlands-zijn van Suriname zond Zijne Excellentie de Gouverneur het volgende telegram aan den Gouverneur van Suriname.

Gouverneur Suriname — Curaçao wenst Suriname geluk met 275-jarig Nederlandschap en zendt Uwer Excellentie zijn beste gevoelens van Vrije Nederlandse verbondenheid en vriendschap — Wouters.

LUCHTBESCHERMINGSDIENST.

Adressen van het hoofd en het plaatsvervangend hoofd van de luchtbeschermingsdienst en van de hoofden van wijk A. en B.

Hoofd luchtbeschermingsdienst: E. v.d. Laarschot; commandopost: Fort Amsterdam 2, tel. 2148 en 1628.

Plaatsvervangend hoofd: Matthias Bartels Bartels Daal: commandopost: Fort Amsterdam 2, tel. 2148, en 1628.

Hoofd van wijk A. (Punda): W. F. M. Lampe; commandopost: Hoofdbureau van politie, tel. 1000.

Hoofd van wijk B. (Otrabanda): L. E. N. Pieters; commandopost: St. Elisabethsgasthuis, tel. 1800.

Kantoor van de luchtbeschermingsdienst Fort Amsterdam 2, telefoon 1628 (voor inlichtingen betreffende luchtbeschermingsaangelegenheden).

VERENIGINGSNIEUWS,

Veritas: Wegens de verduistering is er deze maand geen vergadering. Leden, die zich wensen op te geven voor de Vrouwenhulp kunnen zich als nog wenden tot Mejuffrouw N. Pinto, Zaantjessteeg.

Surinaamse Katholieke Kring „Sint Aloysius:" Morgen, Zondag, is er om 11 uur bestuursvergadering.

Katholieke Sport Centrale: Hedenmiddag 16.30 Bito — Sarto.

Zondag Voetbal: 10. — Olympia II; 14.— Baseball: BBC — Curaçao; 16.30 te Brakkeput de semi-finale van de tweede klasse: Tropials — CSR.

DE MANUFACTURERS LIFE GEEFT BLIJK VAN FLINKE AANWAS.

Het 55e Jaarverslag van de Manufacturers Life Insurance Company toont een flinke aanwinst voor nieuw gesloten verzekeringen en lopende verzekeringen. Nieuw gesloten verzekeringen bedroegen $ 60 millioen, een toeneming van $ 9.800,000 boven 1940; hierdoor werden de lopende verzekeringen gebracht op $ 632 millioen, een vermeerdering van $ 27.400,000. De inkomsten uit alle bronnen overschreden $ 39 millioen en de Activa vermeerderde met $ 15 millioen tot de $ 205 millioen. Na voor alle Pasiva te hebben voorzien, bedraagt de Reserve voor Onvoorziene Omstandigheden en Surplus $ 9.600,000.

Het totaal der betalingen aan polishouders en begunstigden beliep $ 15, 455,000, waarvan $ 4.583,000 vorderingen wegens overlijden waren. Het gunstige sterftecijfer van de vorige jaren hield aan in 1941.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van 28 Februari 18 uur af tot 1 Maart 20 uur door den Gouvernements-geneeskundige E. van der Kuyp, Kortijn 3, telefoon No 2331.

VERDUISTERING.

Hedenavond begint de verduistering om 18.15 uur. Zij eindigt morgenochtend om 6.22 uur.

Zondagavond begint de verduistering eveneens om 18.15 uur. Zij eindigt Maandagochtend om 6.21 uur

ZUID-AMERIKA.

ONAFHANKELIJKHEIDSDAG VAN DE DOMINICAANSE REPUBLIEK.

De Dominicaanse Republiek herdacht gisteren de 98ste onafhankelijkheidsdag, de dag van 27 Februari 1844 toen de Onafhankelijkheid werd geproclameerd en de grondslag werd gelegd voor de Vrije Staat, zoals wij die thans kennen.

Als zodanig neemt Santo Domingo een belangrijke plaats in onder de 21 Republieken van het Westelijk Halfrond, die zich onlangs op de Conferentie te Rio de Janeiro solidair verklaard hebben en waar — zoals bekend is — de Vertegenwoodiger van dit land een der grootste voorstanders der Inter-Amerikaanse samenwerkers was.

Gelijk Santo Domingo nu bijna honderd jaar gestreden heeft om de vrijheid te veroveren zo strijdt Santo Domingo op dit ogenblik als onze Geallieerde om deze vrijheid te bewaren.

Wij bieden den Here Andrés Julio Espinal, Consul Generaal ter plaatse van de Dominicaanse Republiek, onze beste wensen aan met de hoop, dat de volgende Onafhankelijkheidsdag door zijn natie moge worden gevierd met de luister van een zegevierend land.

FILM.

Roxy. In Roxy wordt deze dagen iets héél biezonders en nieuws aangeboden, nl. een tweetal uiterst interessante en actuele journaals, waarin o.a. als hoogtepunt, voor ons Gebiedsdeel Curaçao, althans enkele der oorlogsgebeurtenissen op en rond Aruba verfilmd voorkomen, z.a: beschoten resultaten der beschieting van de raffinaderij te San Nicolas, aangespoelde torpedo, welke later zovele slachtoffers eiste, getorpedeerde en brandende schepen en brandend wateroppervlak, welk laatste beeld ons voor het eerst eens goed en juist deed begrijpen in zich hoe erg het wel is geweest. De hoofdfilm „Till we meet again" is een in wezen dramatische, met vrolijke stukjes gelardeerde, geschiedenis. Want dat (en nu komt het) aan boord van een hyper-modern luxe-zee-kasteel op weg van Hong Kong via Honolulu naar San Francisco een Franse Gravin reist, die een „gangster-girl" blijkt te zijn, een Engelse Lord zit (die nog met Ponden kan smijten) een Rockingham T. Rockingham ronddaast, doch „last but not least" een avonturier (George Brent), die door een detective naar de „States" wordt gebracht (1e klas!), omdat hij (de avonturier) een moord heeft begaan, verliefd wordt (géén zoutwaterliefde) op een charmante, exotische schone (Merle Oberon), die een hartkwaal blijkt te hebben, hetgeen hij niet weet, terwijl het moordenaar zijn van haar liefdesslachtoffer iets is, hetgeen zij niet weet, het verliefd worden van den detective op de meergenoemde adspirant-Gravin het gelukkige, jonge, nieuwe 1e paar na enige weken van idyllische liefde aan het einde der reis moet scheiden, hij achter de tralies, zij alléén naar huis en waarschijnlijk dood gaat (welke 3 feiten geen van alle vaststaan!), elkander...... later terugvinden in een „bar" te Mexico City (hetgeen ook niet vaststaat!), dat alles, geachte lezers en lezeressen, is o.i. inderdaad in-tragisch! Dit neemt echter niet weg dat velen de film toch erg mooi zullen vinden!

Gisteren overleed, tot onze groote droefheid, onze geliefde echtgenoote, moeder, behuwdmoeder, grootmoeder, zuster en behuwdzuster

MEVROUW CLASINA JACOBA GORSIRA
geb. Neuman.

De teraardebestelling zal plaats hebben heden namiddag te 4.30.

Sterfhuis Scharlooweg 54.

Namens de familie
902 C. S. GORSIRA H. P. Ez.

Van de Fronten.

NOORDAMERIKAANS OORLOGSCOMMUNIQUÉ NO. 127.

Communiqué No. 127 van het Noordamerikaanse Departement van Oorlog, gebaseerd op berichten, die tot 17 uur ontvangen werden, luidt als volgt:

„1. Algemeen: In antwoord op vragen heeft de Secretaris van Oorlog de volgende verklaring goedgekeurd betreffende de geschatte verliezen, die door ons leger aan de Japanse scheepvaart zijn toegebracht: Van 7 December 1941 tot heden heeft de Noordamerikaanse legerluchtmacht waarschijnlijk op zijn minst 19 Japanse schepen tot zinken gebracht en 31 andere beschadigd.

Het is buitengewoon moeilijk het tot zinken brengen van de schepen door luchtactie te bevestigen, omdat de piloten en waarnemers zich dikwijls op een grote hoogte bevinden en een te grote snelheid hebben om in elk geval de resultaten van hun aanval te kennen.

Bij het aanbieden van dit overzicht heeft het Departement van Oorlog onder de schepen, die waarschijnlijk tot zinken werden gebracht, alleen die gevoegd, welke zo ernstig beschadigd werden, dat weinig twijfel werd overgelaten omtrent hun uiteindelijke vernietiging. Onder die, welke opgegeven worden als ernstig beschadigd, zijn slechts die, waarop voltreffers geplaatst werden. Het is waarschijnlijk, dat sommige schepen, die als ernstig beschadigd werden opgegeven of ernstig overhelden, thans als verloren zouden kunnen worden beschouwd. In vele gevallen werden rakelingse misworpen gerapporteerd bij de bombardementen. Sommige ontstane ontploffingen zouden ernstige schade aan de schepen hebben kunnen toebrengen. Er is echter geen schatting van de schepen, die op dergelijke wijze beschadigd werden, opgegeven in dit rapport.

Vele vijandelijke transportschepen werden tot zinken gebracht alvorens de troepen deze konden verlaten en het verlies van vele levens door den vijand mag worden aangenomen.

Behalve de schade, welke aangericht werd aan de vijandelijke scheepvaart hebben onze legerluchtmacht en ons afweergeschut in totaal 245 Japanse vliegtuigen neergeschoten. In dit totaal worden slechts de vliegtuigen genoemd, waarvan de vernietiging volkomen bevestigd is. Vele andere vliegtuigen werden getroffen, waarvan sommige, toen zij het laatst werden waargenomen, rookten en snel aan hoogte verloren. Het schijnt daarom mogelijk, dat het totaal van de vijandelijke vliegtuigen veel groter is dan het opgegeven cijfer.

Het is interessant om op te merken, dat gedurende dezelfde periode het totale aantal Noordamerikaanse vliegtuigen, dat door de Japanners werd neergeschoten, 48 bedraagt. Alzo zijn de Japanse vliegtuigverliezen in de lucht vijfmaal zo groot als de onze. Het is van biezonder grote betekenis, gezien de overweldigende numerieke superioriteit van den vijand, practisch bij elke ontmoeting.

De opgegeven cijfers omvatten niet de vliegtuigen, die op de grond vernietigd worden. De verliezen door dergelijke vernietiging zijn aan beide zijden groot. Gedurende deze zelfde periode heeft de Amerikaanse vrijwilligergroep welke dienst doet in het Chinese leger, 165 Japanse vliegtuigen neergeschoten met verlies van slechts 31 vliegtuigen voor zichzelf. Hoewel zij niet officieel deel uitmaken van het Noordamerikaanse leger zijn de leden van deze groep allen Amerikanen en besturen zij vliegtuigen van Amerikaans maaksel. Als volgt is de schatting van de verliezen der vijandelijke scheepvaart door aanvallen van Noordamerikaanse legervliegtuigen:

Slagschepen, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 1 ernstig beschadigd;

Kruisers, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 13 ernstig beschadigd;

Torpedojagers, 2 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 2 ernstig beschadigd;

Tankers, 3 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 0 ernstig beschadigd;

Transportschepen, 11 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 14 ernstig beschadigd;

Duikboten, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 0 ernstig beschadigd;

Vliegdekschepen, 0 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 1 ernstig beschadigd.

Totaal, 19 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 31 beschadigd (Washington, (AP) 27.2).

PORT BLAIR GEBOMBARDEERD.

De All India Radio deelde mede, dat 3 Japanse vliegtuigen Port Blair op de Andaman eilanden in de Golf van Bengalen hebben gebombardeerd op een afstand van 350 mijl ten Zuid-Westen van Rangoon. Deze aanvallen waren de meest Westelijke slagen, die de Japanners hebben toegebracht, sedert het begin van de oorlog (Londen, (AP) 27.2).

COMMUNIQUÉ VAN BIRMA.

Het legercommuniqué luidt als volgt: „Aan het Noordelijke en Zuidelijke front is er weinig activiteit en geen verandering."

Het communiqué van de luchtmacht zegt: „De Geallieerde luchtmacht is zeer actief geweest in verkenningen en bij bombardementen op gebieden, die door den vijand bezet zijn" (Mandalay, (AP) 27.2).

EEN STAD VAN GEESTEN.

Een bericht, dat de Noordamerikaanse militaire missie, welke belast was met het vervoer van de steunverleningsmaterialen voor China van Rangoen naar Mandalay op weg is naar laatstgenoemde stad, gaf te kennen, dat het materiaal, welk niet vervoerd werd van de dokken te Rangoen, thans in brand gezet is. Duizenden tonnen goederen werden onlangs uit Rangoen verwijderd en Geallieerde waarnemers waren het ermee eens, dat meer materialen uit Rangoen verzonden werd dan mogelijk was geacht. Gemeld wordt, dat honderd vrachtauto's, die niet op tijd konden worden gemonteerd, verbrand zijn. Vluchtelingen uit Rangoen zeiden, dat het „een stad van geesten" is, waar slechts enkele politiemannen en soldaten zich op de stille straten bevinden en het enige geluid afkomstig is van de ontploffingen, die veroorzaakt worden door de „verschroeide aarde" branden. (Door Daniel de Luce, Mandalay, (AP) 27.2).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Londen:** Officieel werd medegedeeld, dat de Royal Airforce Kiel en Wilhelmshaven in de afgelopen nacht heeft aangevallen, waar de „Scharnhorst" en de „Gneisenau" in reparatie zijn.

— **Londen:** De radio van Vichy deelde mede, dat volgens berichten uit het Vaticaan Paus Pius XII lichtelijk ongesteld is. Hieraan werd toegevoegd, dat er geen reden is voor bezorgdheid, doch dat de doktoren Zijner Heiligheid hebben aangeraden om alle inspanning te vermijden.

— **Tokio:** Het Keizerlijke Japanse Hoofdkwartier gaf een communiqué uit, waarin werd gezegd: „Een Japanse vloot, welke opereert in Nederlands Oost Indische wateren onderschepte een gecombineerde Geallieerde vloot in de Java Zee gisteravond om 18 uur en bracht 1 kruiser en 3 torpedojagers tot zinken in een verwoed zeegevecht. De vijandelijke vloot wordt achtervolgd". [De leugenachtige Japanners draaien voorzichtigheidshalve het hele zaakje precies om — Red.].

— **Tokio:** De Japanse radio zeide, dat volgens het Keizerlijke Hoofdkwartier de kanonnen op Wake Island een vijandelijke kruiser in brand zetten, toen een vlooteskader, bestaande uit een vliegdekschip, 2 kruisers en 6 torpedojagers werden waargenomen in de ochtend van 24 Februari. De nationaliteit van de vijandelijke vloot werd niet opgegeven.

— **Rangoen:** Het communiqué deelde mede, dat de militaire autoriteiten het toezicht over Rangoen in handen hebben genomen. Het communiqué onthulde, dat volgens de Britse troepen, die de rivier Sittang overstaken, de Japanners olifanten gebruiken om hun troepen te versterken. Op Woensdag brachten bommenwerpers van de Royal Airforce bij Matulmein 2 sloepen vol Japanse troepen tot zinken.

— **Riom:** Bij de zittingen te Riom opende de beklaagde Edouard Daladier, ex-Premier van Frankrijk, een rechtstreekse aanval op zijn „voorgangers" in het Ministerie van Oorlog, waaronder ook Pétain, als zijnde even verantwoordelijk als hij zelf voor Frankrijks gemis aan oorlogsvoorbereidingen. Daladier zeide: „Ik word thans veroordeeld door mijn voorganger, wien ik gedekt heb. Ik zal hem niet langer dekken." In een argument over de strategie verklaarde Daladier, dat hij en Gamelin altijd De Gaulle's theorie van pantserdivisies hadden gesteund.

Ook verklaarde Daladier, dat bij de Duitse aanval in Mei 1940 de Duitsers aanvielen met slechts 3000 tanks, terwijl Frankrijk 3.500 tanks had en 500 pantser-wagens, waardoor zij met de Britten en Belgen zowel een numeriek als een qualitatieve meerderheid hadden. Hij verklaarde, dat de reden voor het Duitse succes van de Duitse aanval gelegen was in de strategische theorie, die de Franse tanks verdeelde van het Kanaal tot de Alpen en haar bij brokken gebruikte tegen de Duitse massa's.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Bandoeng:** Het communiqué, dat door het Nederlandse Hoofdcommando werd uitgegeven, luidt als volgt: „In de namiddag van 27 Februari werd een Japanse vloot, welke een convooi dekte en uit het Noorden naderde, in de Java Zee aangevallen door een Geallieerd eskader. In de loop van de gevechten, die tot na het invallen der duisternis voortduurden, werden door beide partijen verliezen geleden. De omvang van deze verliezen is echter nog niet bekend, omdat volledige verslagen nog niet ontvangen zijn. Om gelijke redenen kan geen overzicht van deze vlootactie worden gegeven. De berichten, die ontvangen werden, geven echter te kennen, dat het convooi, welke bestond uit tientallen schepen, zich in de loop van de slag in Noordelijke richting terug trok. Gisteren voerde de vijand luchtaanvallen uit op de haven van Tandjong Priok en op een vliegveld in West Java."

— **Bandoeng:** Oorlogsschepen van de Verenigde Landen sloegen een poging van een reusachtige vloot van Japanse oorlogs- en transportschepen terug om de vlootbasis Soerabaia te bestormen en Java te invaderen, doch men gelooft, dat de armada zich hedenavond opnieuw organiseert ergens in de Java Zee voor een tweede aanval. Bestookt en uiteengerafeld in de slag, die de gehele nacht duurde, trokken de Japanse oorlogsschepen en de trein van vele transportschepen zich in Noordelijke richting terug en om 20.30 uur zeide het semi officiële nieuwsagentschap Aneta: „Gezegd mag worden met absolute zekerheid, dat er nergens op Java een landing heeft plaats gehad van Japanse troepen".

De strijd op zee wordt laat in de namiddag van heden nog voortgezet, doch ingelichte kringen zeiden, dat de hoofdmacht van de invasie-vloot zich klaarblijkelijk reorganiseert voor een nieuwe poging om troepen te landen in de buurt van de vlootbasis.

— **Moskou:** De Russen deelden mede, dat zij grote troepentransportvliegtuigen neerschieten, volgepropt met nazie-soldaten, die pas hun training in Duitsland voltooid hebben voor het lente-offensief, doch die in plaats daarvan naar het front vervoerd worden worden in een wanhopige poging het omsingelde 16e Duitse leger nabij Staraya Russa te versterken en te redden. De Duitse positie wordt verder bedreigd door een uitval van de posities van het Rode leger te Leningrad en door de activiteit van Russische guerilla's, die zeiden 10.480 Duitsers, waaronder 2 Generaals, gedurende de laatste maanden te hebben gedood.

December 1941 in Indië:

De Algemene Mobilisatie

Ernstig, vastberaden vervulden de mannen van Indië hun plicht.

Voor het gebiedsdeel Der Nederlanden in Azië zal de maand December 1941 in de geschiedenis geboekstaafd blijven met dezelfde zwarte letters als Mei 1940 voor het gebiedsdeel in Europa. Een gruwel ging er door al wat Nederlander was en gevoelde op die beide tijden. Doch Indië weet zijn mannetje te staan. Ook al moesten verschillende gebieden tijdelijk aan den vijand worden gelaten, de eeuwen van Nederlands bestuur in Indië hebben dit land vervuld van ware liefde tot de Kroon der Nederlanden, een liefde die nu in de nood pas goed naar voren treedt.

Terstond na het uitbreken van de oorlog in Indië heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" zich tot zijn correspondent in Batavia gewend met het verzoek om uitvoerig nieuws. Langs andere en telegrafische weg ontvangt de pers alhier reeds de telegrammen die op de eigenlijke krijgsverrichtingen betrekking hebben. Naast die berichten, welke uiteraard kort zijn, is het voor goed begrip gewenst de toestanden te peilen aan de hand van correspondenties. Onze correspondent meende, dat de beste wijze was een collectie knipsels uit verschillende Indische dagbladen te verzamelen en die per luchtpost aan de Amigoe toe te zenden. Enkele dagen zullen derhalve achtereenvolgens deze artikelen in „Dagblad Amigoe di Curaçao" verschijnen. Om redenen, die aan de Redactie niet bekend zijn, voegde onze correspondent geen enkel knipsel van 7 of 8 December, van de eerste oorlogsdagen dus, bij zijn verzameling.

Op Maandag 8 December 1941 had — zo zal men zich herinneren — de mobilisatie in de Buitenbezittingen plaats. Op Vrijdag 12 December d.a.v. werd geheel Nederlands Indië gemobiliseerd.

In het „Algemeen Indisch Dagblad" van 13 December 1941 staat dan het volgende stuk over deze algemene mobilisatie in geheel Nederlands Indië:

Donderdagmorgen en vooral ´s middag begon reeds de trek der dienstplichtigen uit de hoofdstad naar hun respectieve standplaatsen: tal van extratreinen moesten worden ingelegd om het grote vervoer te kunnen verwerken, terwijl aan de andere kant ook heel wat treinen met militairen van elders hier aankwamen. Op het station-Koningsplein heerste dan ook geheel de dag en vooral 's middags een ontzettende drukte.

Het afscheid der vaders van hun vrouw en kinderen, der jongelui van hun meisje, vrienden en kennissen was niet zo uitbundig als met dat wel eens in verhaaltjes over vorige oorlogen hoort. Natuurlijk, er klonken kwinkslagen genoeg en hier en daar ook een gulle lach als een der jongelui een „goeie bak" vertelde, maar over het algemeen was de stemming bezadigd en ernstig, vooral: vastberaden, grimmig zou men kunnen zeggen.

Heel wat vrouwen en kinderen waren meegekomen om haar (hun) echtgenoten en vaders te zien vertrekken en ook aan hen was de ernst der situatie te zien. Zij allen sloegen er zich echter heel dapper doorheen. Behoudens een enkeling, die haar tranen niet meer meester kon blijven, gaven de vrouwen blijk van een grote kalmte en zij maakten het afscheid voor haar echtgenoten daardoor gemakkelijker. Er speelden zich natuurlijk ook tragische toneeltjes af, maar toch sprak uit alles een vastberaden wil om sterk te zijn in dit uur, dat Indië ons nodig heeft.

De eigenlijke mobilisatie voltrok zich gistermorgen. Reeds vroeg in de ochtend was het een drukte van je-welste in en om het Residentie-kantoor aan Molenvliet te Batavia, waar de duizenden dienstplichtigen zich bij den dienstplichtambtenaar kwamen melden om daar verder te horen, waar zij zouden worden gelegerd. Het waren in hoofdzaak landstorm-plichtigen. Velen van hen werden door hun echtgenoten en kinderen weggebracht. De politie had de onmiddellijke toegangswegen tot het kantoor afgezet voor het rijdend verkeer en wachtende taxi's en particuliere auto's moesten in de omliggende straten worden gestationneerd.

Op het voor-erf van net Residentiekantoor was het één grijs-groene massa, waartussen zich een enkeling in burger bewoog, omdat hij waarschijnlijk nog geen militaire kleding had gekregen dan wel omdat deze hem niet paste. Gepakt en gezakt, ook voorzien van kussens, etc. stonden de landstormplichtigen van Batavia daar te wachten op de orders der commanderende officieren. De commandant van de Landstorm-ploeg, overste J. Biegel, hield nog een korte toespraak. De stemming was uitstekend.

Buiten stonden vele vrouwen der opgeroepen mannen en zij bleven er, totdat haar echtgenoten afmarcheerden naar de plaats, waar zij in de komende maanden moeten verblijven, wachtend op de komende dingen.

Als gezegd, was de stemming onder al deze mannen uitstekend. Weliswaar geen hoera-geroep, doch aan de andere kant ook geen tekenen van droefheid, integendeel volkomen doordrongen van de ernst der situatie gingen zij opgewekt de dienst in.

Oude bekenden, die vroeger samen dienst hadden gedaan, hetzij bij een herhalingsoefening, zagen elkander op dit voorerf van het Residentie-kantoor terug. Oude herinneringen werden opgehaald, levensgeschiedenissen verteld en zo was er overal direct een geest van kameraadschap. Het waren nu wapenbroeders, in de volle betekenis van het woord. De gebeurtenissen in Malakka en elders in de Stille Oceaan vormden natuurlijk de hoofdschotel der gesprekken. Onderwijl werd flink gebruik gemaakt van de diensten der ijsmannetjes, die met koele dranken rondventten......

Te omstreeks 11 uur was de grootste drukte voorbij. De komst der landstormers duurde weliswaar tot laat in de middag voort, doch de meesten waren toch 's morgens reeds op hun bestemming.

Zo is het ook elders gegaan; overal was het biezonder druk, op het Stadswacht-terrein, waar de wapens aan onze stadswachters werden uitgereikt, in en om de scholen waar de militairen worden ondergebracht en overal elders, waar de dienstplichtigen moesten worden gelegerd.

Op het station-Koningsplein was de beweging gistermorgen al even groot als Donderdagmiddag. Nu evenwel in hoofdzaak van aankomende militairen, wier mobilisatie-bestemming Batavia is. Velen van hen kwamen voor het eerst in de hoofdstad. Men kon het hun aanzien, dat zij nog wat onwennig waren, doch dat zij zich hier ongetwijfeld spoedig thuis gevoelen, als ze bemerken, dat Batavia nog niet zo kwaad is. De traditionele kameraadschap der dienstplichtigen onderling zal dan wel voor de rest zorgen. In ieder geval roept Batavia dezen landsverdedigers, die van elders zijn gekomen, een welkom toe. Dat zij vaak spoedig, als de overwinning is bereikt, naar hun woonplaatsen mogen terugkeren!

Ten slotte zij gemeld, dat gistermorgen een groot gebrek aan vervoermiddelen zoals taxi's bleek te bestaan, zodat vele dienstplichtigen er beduidend langer over hebben moeten doen hun plaats van bestemming te bereiken dan onder normale omstandigheden het geval zou zijn geweest. Op de mobilisatie als geheel heeft dit echter niet stagnerend gewerkt.

De mobilisatie is, althans voor wat Batavia betreft, vlot verlopen.

Naar wij van onzen correspondent te Semarang vernemen, is de Stadswacht aldaar, evenals te Batavia, opgeroepen: zij is te Semarang echter niet alleen geconsigneerd, maar ook gekazerneerd.

Staten van Curaçao

Vergadering op Maandag, den 2n. Maart 1942, des avonds te 8 uur.

—0—

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-landsverordening houdende regelen teneinde onder de huidige buitengewone omstandigheden een doelmatige verdeling van goederen in het belang van de volkshuishouding en de verdediging van het gebiedsdeel mogelijk te maken (1941—1942—55).

De Griffier,
G. J. FERGUSON.

897

VERLOOFD

ROSA CON

met

ANDRES KRAMERS.

898 27 Februari 1942.

In verband met mijn plotseling vertrek en de huidige omstandigheden ben ik helaas verplicht langs dezen weg afscheid te nemen van mijn vrienden en kennissen te Curaçao en Aruba.

De Kapitein ter Zee,
W. van den Donker.

901

„Welvarend en druk Curaçao".

Het Bokje I schetst Curacaose Dingen van de Dag in Indische Pers.

Het volgende aardige stuk werd — dit voor goed begrip — gepubliceerd in het „Soerabaiasch Handelsblad" van 9 December 1941.

Dat een van onze vier soda-fountains aanmerkelijk is vergroot — dat ons Chinees restaurant wordt uitgebreid — dat het grote nieuwe dok „van de olie" zo geweldig opschiet — dat Max Tak, de vroegere dirigent van het vroegere Tuschinsky, manager van twee onzer drie bioscopen is geworden — dat er een aluminium-dag gehouden is — dat wij eindelijk een nieuw supplement van ons telefoonboek hebben gekregen — dat het Algemeen Nederlands Verbond op Aruba een eigen verenigingsgebouw zal krijgen — dat enige verdienstelijke burgers gehuldigd en enige verdienstelijke burgers begraven en enige toekomstige verdienstelijke burgers geboren zijn......

Interesseert u dat? Ja? Des te beter! Volkomen begrijpelijk. Als u maar begrijpt, dat dat allemaal dingen zijn, waarvoor Curaçao zich geïnteresseerd heeft, waarover Curaçao gebabbeld heeft, die voor Curaçao, als Curaçaoqualitate qua, belangwekkend waren. Zoals het voor Curaçao belangwekkend is, dat Kerstmis en Nieuwjaar op til zijn; dat de nieuwe, in Nederlands Indië uitgegeven, Nederlandse boeken in de boekwinkels zijn aangekomen, dat de families Zus en Zo binnenkort op vacantie naar Jamaica gaan (omdat Washington en de deviezencontrôle niet willen dat zij naar de Verenigde Staten gaan) en dat de families Dit en Dat, die zo gelukkig waren wèl te mogen aan familie, vrienden en kennissen hebben meegedeeld, dat zij voorlopig nog een wintertje in New York zullen blijven.

Interesseert het u te vernemen, dat Nederlandse officiële, officieuze en particuliere instanties te New York verlegen zitten om Nederlands personeel en dat er daarom advertenties daarvoor in de Curaçaose bladen verschijnen; dat Curaçao zelf kantoorpersoneel voor zijn zich steeds uitbreidende deviezencontrôle als anderszins nodig heeft, doch dit moeilijk of niet krijgen kan; dat Curaçao arbeiders voor zijn olie bij honderden moet importeren; dat de enkele Nederlanders, die hier „binnen mogen", binnen de twee weken en ook wel binnen een dag een baantje of een baan hebben? Dat er lieden zijn, die al maar over guldens, ponden, geld, waarde van geld, betekenis van geld en de hinkende en gouden standaarden spreken, redekavelen en twisten zonder dat er een communis opinio bestaat over de betekenis, de belangrijkheid en de werkzaamheid van deze begrippen en dat sommige lieden langs-hun-neus-weg opmerken, dat we eerst maar moeten helpen om de oorlog te winnen voordat wij over ons geldje gaan praten?

* * *

Natuurlijk zijn er nog andere dingen, waarover Curaçao praat, maar deze dingen zijn dan van zulk een aard, dat praat-reproductie zwart-op-wit ongewenst kan worden genoemd. En dat zijn nu juist de dingen, die eigenlijk nòg belangrijker zijn dan de arbeidsmarkt, de geldmarkt en de bonte markt des dagelijksen levens, wanneer ge een tijdje meeloopt in de journalistiek en ge hebt een toch ook enigszins ethische opvatting omtrent uw synthetische professie, dan ervaart ge dat wat werkelijk belangrijk is nooit in de krant komt, doch op zijn hoogst en zijn vroegst over tien of honderd jaar in geschiedkundige of wetenschappelijke werken en dan nog meestal per voetnoot of tussen haakjes. Hetgeen voor den journalist enigszins zuur moge lijken, doch het niet zozeer is, omdat hij, door zijn voortdurend contact met de actualiteit in de eeuwigheid heeft leren denken en zich neerlegt bij Clio in de zalige berusting van den man, die weet, dat alle „hot news" in een dag is afgekoeld.

En zo leeft Curaçao van dag tot dag zijn leventje van druk en welvarend eilandje, van steeds drukker, steeds welvarender en — in het kader van de dag-van-heden en van het hot news — steeds belangwekkender wordende Caraïbische „hot spot" en Nederlandse vertegenwoordiger op het Westelijk halfrond.

Waarlijk, van dag tot dag verandert er ook iets aan het dagelijkse, huiselijke gelaat van Curaçao — al ware dit bijvoorbeeld alleen reeds hierdoor, dat onze toch reeds zo hoge levens- en onderhoudskosten met vlugge sprongetjes omhoog gaan. „De olie" heeft, zowel op Aruba (de (Standard) als op Curaçao (de Shell) een duurtebijslag aan het grootste deel van haar personeel verleend en de huisvrouwen van de niet-oliemannen hebben dezen om opslag van de maandelijkse huishoudsom gevraagd en soms ook gekregen. Wie enige speling hebben tussen inkomen en levensbehoeften hebben aan deze levensgezellinnige vraag gaarne voldaan „omdat we met die paar spaarcenten toch geen weg weten", omdat iedere beleggingsmogelijkheid door de deviezenregeling is uitgesloten. En zo is er een vicieuze cirkel gaan draaien, die pas tot stilstand zal komen, wanneer de oorlog tot stilstand zal komen. En wat dan? Wat dan met het kleine eiland en zijn grote welvaart?

* * *

Inmiddels gaan vredes- en oorlogswerkzaamheid haar geregelde gang. Dat de werken des vredes voortgang vinden, ondanks de krachtsinspanning die de oorlogvoering eist is verheffend. Onlangs, op een stille, vredige, zonnige Zondagmorgen kwam uw correspondent in aanraking met zulk schoon werk. Hij dwaalde door de buiten over de stille landweggetjes, die 's Zondags nog stiller zijn. Een enkele vogel zong. De cactussen stonden grijs in het stof van de heuveltoppen. De passaat blies langs de warme slapen. Daar lag een oud, rood landhuis met de typisch Curaçaose naam „... put" en daar worden door jive... van gezond idealisme vervulde ... Broeders Curaçaose jongens ... ven en maatschappij opgeleid ... vriendelijk en geestdriftig gele... een in wit geestelijk gewaad ge... mensenvriend zag ik in het ou... de nieuwe bijgebouwen, het ke... de werkplaatsen welk een sch... beid daar wordt verricht tot ve... van het Curaçaose volkskind. ... nen en de kleine stal, de leslok... de recreatiezaal, de eenvoudige ... vertrekken...... het zag er allem... vredig, zo ordelijk en zo proper ... dat juist in deze oorlogstijd t... indruk van schoon werk des ... maakte. De Zondagswandelaar ... aanzitten bij de maaltijd van d... ders van Brakkeput, hij mocht ... met welk een idealisme, doch ... welk een practische zin daar ... werk voor de Curaçaose samen... wordt verricht.

* * *

En terugkerende bracht he... uw correspondent in aanraki... ander mooi werk. De arbeid v... zeeman. Vredeswerk uit de barr... log. Zowel van Rooms-Katholi... de, als van die van het Leger de... wordt hier op dit gebied goed ... werk gedaan. Met trots voerde ... der van het Leger des Heils m... zijn opgeknapte Zeemanshuis. ... er allemaal fris en gezellig ... knapt uit, van de conversatiezaal ... de slaapkamertjes toe. Het K... Katholieke Zeemanshuis is pa... nieuwd en uitgebreid. Het is e... om te zien en voor de vele zee... Curaçao aandoen, een lust om ... zijn.

Zo wordt op Curaçao goeds v... in het kader van vredeswerk ... logstijd.

Er zijn er op Curaçao, die ... dat er méér gedaan kan worde... Curaçao zich bewuster kan zij... de oorlogstoestand en de verpl... gen, die deze meebrengt. En ... groter voldoening om te kunne... zen op wat er reeds aan goed... schiedt.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD PROGRAMMA

MUNDO NOBO

Zondag 1 Maart 1942: Vriends. wed. S.U.B.T. 1 — All Surinam (Viejou)

Zondag 1 Maart 1942: Demonstratie paardenspel door de sportveren... Sta. Rosa.

Zondag 8 Maart 1942: vriends. wed. Europ. Nederlanders — Curaçaoë... (Viejou)

Zondag 8 Maart 1942: Vriends. wed. Atlanta — Jong Curaçao 1

Zondag 15 Maart 1942: Vriends. wed. Curaçaoënaars — Surinamers (Viejou)

Zondag 22 Maart 1942: Vriends. wed. Surinamers — Europ. Nederla... (Viejou)

De A-Klasse wedstrijden beginnen om 16.15 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.15 uur precies.

De Juniores wedstrijden beginnen om 10 uur.

DUUR van de A-Klasse, Res.A-Klasse, B-Klasse en C-Klasse wedstrijden 2 maal 45 minuten.

DUUR van de juniores wedstrijden 2 maal 30 minuten.

Bij een gelijk aantal punten word een beslissende wedstrijd ges... terwijl uiteindelijk het lot beslist.

HET BEST...

VEILIG VERKEER.

Waarschuwt de politie te... indien er een verkeersongeval ... plaats gehad. Laat de toestan... plaatse zo mogelijk onveranderd ... dat de politie is aangekomen.

Ons Hoekje.

Dit zullen de Dames lezen.

RECLAME!...

Kenmerk van de moderne tijd! Wij vinden haar terug in de publiciteits-„stunts" der dictatoren: bulderende kanonnen; legerhorden; brallend gedreig. Zij dringt zich zelfs op tot in ons eigen gezin, als wij één voor één, weleens prat gaan op eigen praestaties, weleens op andere wijze de aandacht van de huisgenoten op onszelven trachten te vestigen. Uitingen, zowel de een als de ander... van den kleinen mens, vechtend om erkenning van eigen belangrijkheid, angstig om vergeten te worden, snakkend naar overheersing.

Reclame!... Overal zien wij haar opvallende gestalte, overal horen wij haar krijsende stem: in de felle neonlichten van de stad; in de schreeuwerige aanplakbiljetten; in de opvallende advertenties; in de pakkende slagzinnen, welke een verbijsterde wereld keer op keer in het gelaat worden geslingerd. Slagzinnen, met een grond van waarheid, met een kern van logica. Slagzinnen, met plompe vingers plukkend aan een gevoelige snaar van het menselijk hart.

Van het „Blut und Boden"-gebral der nazies af tot het venijnig gefluister van „Azië voor de Aziaten" toe!

Zoals een zoeklicht in de nacht slechts een smalle reep van de hemel verlicht, doch nimmer de oneindige uitgestrektheid van het heelal; zoals een zoeklicht op het toneel, één enkele figuur doet uitkomen van het grote ballet, zo belichten ook de publiciteit, de reclame en de slagzin slechts eén klein facet der waarheid en nimmer die waarheid in haar geheel.

Het is alsof de dirigent van het grootse orkest, dat de Symphonie van het Leven zal uitvoeren, het klaterend koper zodanig doet domineren, dat daardoor niet alleen het gehele orkest overstemd wordt, doch tevens het grote verband der symphonie verloren gaat.

Elke reclame, elke slagzin is dáárop gericht het zwakke, het meest gevoelige in den mens te beroeren. Is erop berekend, door hem in zijn meest kwetsbare karaktertrek te raken, hem zijn inferioriteit dubbel te doen gevoelen en hem zodoende te prikkelen tot tegenweer.

En omdat de mens zich nu eenmaal altijd door zijn impulsen en zijn sentimenten laat leiden en pas in tweede instantie zijn verstand inschakelt, gelooft hij telkens weer even vast aan deze gedeeltelijke waarheden, alsof zij héle waarheden waren.

Reclame!... Bedriegelijk luchtkasteel dat nimmer tot heil der massa voert, doch haar slechts verbijstert, zodat de enkeling er zijn voordeel mee doet en naar de macht grijpt... van geld, van tyrannie.

En zo wordt de massa zonder het zelf te weten tot de dommekracht, welke den enkeling omhoog moet stuwen; tot de marionet van den enkeling, dansend naar het rhythme van hem, die de jazztrommen der reclame meeslepend genoeg weet te roeren.

Wij spraken over de slagzinnen dezer eeuw. Laten wij er één eens nader bekijken.

„Azië voor de Aziaten!" Een uitmuntende slagzin. Bijna even goed als „C en A is tóch voordeliger!" En ten minste even onjuist!

Op het eerste gezicht: pakkend, volkomen logisch, begrijpelijk en vóór-de-hand-liggend. Maar het gaat hier niet om koopwaar, het geldt hier menselijke waarden en menselijke waarden hebben recht op de héle waarheid, niet op slechts één miniem facet.

Want stel eens:

Dat „Amerika voor de Amerikanen" zou zijn gebleven! Wel dan was Amerika heden ten dage waarschijnlijk nog één groot, onontgonnen brok land, bevolkt door enkele Indianen-stammen.

Dat „Australië voor de Australiërs" zou zijn! Dat land zou dan zijn als een wildernis, waarin een handjevol Bosjesmannen en Maori's ronddwalen.

Maar dan ook „Europa voor de Europeanen...!" Wel, ja! In dat geval zou Europa dus angstvállig de sleutel tot zijn schatkist van cultuur en wetenschap, van techniek en kunst, in de zak houden! Natuurlijk! Er zou niemand anders binnen mogen komen, om daarvan te profiteren, te genieten en te leren. En de Europeanen zèlf? Wel, zoals ieder werelddeel geleerd en geprofiteerd heeft van de vele andere rassen en volken, die zich daar gevestigd hebben, zo heeft Europa ook geprofiteerd van hetgeen de Amerikanen, de Australiërs, de Aziaten en de Afrikanen het brachten. Door dit contact werd Europa rijker, vruchtbaarder, kunstzinniger; hierdoor kreeg het nieuwe ideeën, nieuwe impulsen; hierdoor werd het bewaard voor stagnatie en inteelt van eigen, bijkans steriel geworden denkbeelden.

Deze redenering kan best volkomen onjuist zijn. Zeker is zij niet wetenschappelijk en in het geheel niet politiek-economisch. Zij heeft niets te maken met de „Monroeleer" of met welke andere theorie dan ook. Zij is ook niet bestemd voor knappe geleerden en diepzinnige denkers, maar voor andere vrouwen die haar hart laten gelden boven haar verstand. Vrouwen, die zich afvragen waarom men eigenlijk achter dergelijke „slogans" aanloopt, achter dergelijke slagzinnen ter propaganda van exclusivisme, onverdraagzaamheid en zelfverheerlijking.

Het is toch immers te dwaas om van te spreken. Wij allen, blank, bruin, geel en zwart, wij allen hebben elkander nodig... brôódnódig!... want wij zijn allen mensen. Mensen met een ziel en met een hart. Mensen, die overal ter wereld gedreven worden door dezelfde grootse eigenschappen, behept zijn met dezelfde kleinzielige fouten.

En daarom is er maar één weg mogelijk uit deze chaos:

De weg, welke leidt naar broederschap en liefde en begrijpen van alle mensen onderling. Een weg, die niet gevonden zal worden achter de reclame-trommen en het protserige machtsvertoon der totalitairen. Doch langs de weg, welke der mensheid bijna tweeduizend jaar geleden geopenbaard werd, door een Persoonlijkheid, die geen behoefte had aan publiciteit en reclame. Wier Naam niet in schelle lichtreclames werd uitgekreten. Wier Gezag niet steunde op brutale propaganda, en die niettemin de enige slagzin ter wereld lanceerde, welke de gehele waarheid belicht en bevat.

De slagzin voor de wáre „Nieuwe Orde".

De slagzin: „Hebt Uw naas... gelijk U zelve!"

HET AMIGOE-RECEPT VA... WEEK.

Marie...

Nadat het water eerst aan de ... is gebracht, gaat het spek in d... geraakt en zodra het wederom ... worden de groene erwten er b... Wanneer spek en erwten ± 2 u... ben gekookt worden de groente... aan toegevoegd en zo moet alles ... geveer nog 1½ à 2 uur koken. ... geval zolang tot de groente ga... Het spek dat ondertussen gaar ... geworden, wordt uit de pan ... en nu blijft men voortdurend ... erwtensoep roeren om aanbrand... voorkomen, terwijl het vuur ... hard mag branden.

Het voornaamste in deze manier ... koken is, dat het water kookt op ... ogenblik dat de groene erwten ... pan gaan, zodat door de grote ... ratuursverandering de barst der ... bijna onmiddellijk springt en de ... gemakkelijk oplost, waardoor de ... kende smakelijk gebonden erwten... wordt gevormd.